

Recommendations for Europe

Manifest za
novi narodni
internacionalizam
u Europi

ISBN 978-953-8257-08-7

9 789538 257087

BIBLIOTEKA PAREZIJA

NASLOV IZVORNIKA: Manifest for a New Popular Internationalism
in Europe

© ReCommons Europe: Manifeste pour un nouvel
internationalisme des peuples en Europe

AUTORI: 2019; Eric Toussaint, Esther Vivas, Catherine Samary,
Costas Lapavistas, Stathis Kouvelakis, Tijana Okic, Nathan
Legrand, Alexis Cukier, Jeanne Chevalier, Yayo Herrero

NASLOV: Manifest za novi narodni internacionalizam u Europi

IZDAVAČ: Udruga Bijeli val

Ilica 203a, 10000 Zagreb, HR

TEL/FAX: +385 1/ 3907292

E-MAIL: nikoladevcic@inet.hr

HTTP// www.subversivefilmfestival.com

ZA IZDAVAČA: Nikola Devčić

UREDNIKA: Dina Pokrajac

PRIJEVOD S ENGLESKOG: Dimitrije Birač i Luka Resanović

DIZAJN: Dejan Dragosavac Ruta

TISAK: Grafomrak d.o.o.

ISBN 978-953-8257-08-7

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001083617.

Objavljeno uz potporu:

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske

CADTM

Zagreb, prosinac 2020.

Manifest za novi narodni internacionalizam u Europi

PREDGOVOR

Ovaj je tekst kraća verzija *Manifesta za novi narodni internacionalizam u Europi* koji je objavljen 21. ožujka 2019. na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku. Manifest je izradila skupina aktivista i istraživača iz više od desetak europskih zemalja, a namjera je predložiti nacrt koji bi implementirale narodne lijeve snage.

Manifest je dio projekta ReCommons Europe koji su inicirale dvije međunarodne mreže, CADTM i ERENSEP, te baskijski sindikat ELA, kako bi doprinijeli strateškim raspravama koje se odvijaju unutar europske narodne ljevice. Tijekom godine taj je Manifest napisalo šesnaest osoba aktivnih u šest različitih zemalja (Belgija, Bosna, Francuska, Grčka, Španjolska i UK). Autori su aktivni u različitim organizacijama i pokretima (sindikati, političke stranke, aktivistički pokreti) te posjeduju raznolik i komplementarnu stručnost (ekonomija, politologija, filozofija, antropologija, pravo, ekologija,

sindikalizam, feminizam, solidarnost sjevera i juga itd). Ovdje su zastupljene tri generacije. Manifest podržava više od 160 potpisnika iz 21 različite europske zemlje, među kojima je većina žena. Prikupljanje potpisa, kao i kolektivno promišljanje i daljnja razrada iz kojih je ovaj Manifest nastao, nastavljaju se.

Napisali smo koherentan prijedlog obaveza, inicijativa i mjera koje trebaju poduzeti snage narodne ljevice u Europi. Ovi prijedlozi su usmjereni na glavna pitanja s kojima će se narodna vlada morati suočiti čim dođe na vlast. Manifest je namijenjen političkim organizacijama i društvenim pokretima (sindikatom, udruženjima, građanima) koji se bore na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini za temeljna ljudska prava i jednakost za sve, za socijalnu emancipaciju i demokraciju, kao i protiv uništavanja ekosustava.

Naš je cilj dostaviti ove analize i prijedloge za raspravu društvenoj i političkoj ljevici i svim onim aktivistima i građanima Europe koji su uvjereni da je potrebna radikalna promjena ako želimo odgovoriti na velike izazove današnjeg vremena. Europa prolazi kroz veliku i dugotrajnu krizu. Europska unija u osnovi je antidemokratska i u službi najbogatijih. S druge strane, posljednjih godina propušteno je nekoliko prilika, osobito 2015. u Grčkoj. Ekološka kriza, nasilne politike štednje i

opasnost koju predstavlja porast rasističke i ksenofobne krajnje desnice, samo čine hitnijim definiranju strategije koja povezuje organizacije odozdo, društvene pokrete i političke organizacije, kako bi se politika usmjerila da služi interesima većine.

SADRŽAJ

- 11 UVOD
- 25 PRVO POGLAVLJE
Prvi koraci narodne vlade
- 32 DRUGO POGLAVLJE
Banke
- 38 TREĆE POGLAVLJE
Dug
- 41 ČETVRTO POGLAVLJE
Posao, zaposlenost i socijalna prava
- 46 PETO POGLAVLJE
Ekosocijalizam i energetska tranzicija
- 52 ŠESTO POGLAVLJE
Feminizam
- 56 SEDMO POGLAVLJE
Zdravstvo i obrazovanje
- 61 OSMO POGLAVLJE
Međunarodni odnosi
- 67 DEVETO POGLAVLJE
**Društvene borbe, politički sukobi i
izborni procesi**

UVOD

Posljednjih deset godina u Europi se i dalje izražava bijes protiv diskriminatornih i antidemokratskih politika koje su išle u korist bogate elite i velikih korporacija – protiv politika koje provode nacionalne vlade i često u koordinaciji s Europskom unijom (EU). Ovo se nezadovoljstvo odrazilo u pokretanju raznih inicijativa od sindikata, ali i novih pokreta poput 15M u Španjolskoj (u drugim zemljama ga se naziva i pokretom Indignados), zatim u okupacijama trgova u Grčkoj, ogromnim demonstracijama u Portugalu 2011. godine, pa u pokretima protiv zakona o radu u Francuskoj (koji je pak doveo do pokreta Nut Debout) i protiv poreza na vodu u Irskoj 2016. godine, te u velikim demonstracijama za autonomiju i protiv političke represije u Kataloniji 2017. godine.

Feminističke borbe pokrenule su povijesne demonstracije u Poljskoj (Czarny protest, protiv zakona o pobačaju 2017. godine), u Italiji (pokret Non una di meno od 2016. godine), Španjolskoj (feministički opći štrajk 5 milijuna ljudi 8. ožujka 2018.),

kao i pobjedu nad političkim utjecajem Katoličke crkve u Irskoj s legalizacijom pobačaja na referendumu u svibnju 2018.; tako napokon uspijevaju nametnuti svoju središnju ulogu u svim društvenim borbama.

U 2018. godini također su se pojavili novi društveni pokreti protiv dominantnog ekonomskog i političkog poretka, s pokretom protiv “zakona o ropstvu” (neoliberalna reforma zakona o radu) u Mađarskoj, zatim demonstracije i razvoj “nedjeljivog” antirasističkog pokreta u Njemačkoj, pokret Žutih prsluka u Francuskoj te francuskim govornim područjima u Belgiji, protiv nepoštenih poreznih politika i nedostatka demokracije u političkim institucijama. Ne treba zaboraviti ni demonstracije zbog klimatskih promjena, koje su pokrenuli i vodili uglavnom mladi ljudi koji su štrajkali u mnogim zemljama, uključujući Švedsku, Dansku, Švicarsku, Belgiju, Francusku i Veliku Britaniju. Svi ti socijalni pokreti doveli su u pitanje mjere štednje i autoritarnost politika koje se provode u Europi, aktualizirajući tako izravno ili neizravno postojanje radikalnog alternativnog društvenog projekta kapitalizmu, produktivizmu, ekološkoj devastaciji, rasizmu i patrijarhatu. Ovaj manifest treba biti sastavni dio ovih pokreta i on dijeli njihove ciljeve: borbu protiv svih oblika dominacije, borbu za univerzalna prava, za jednakost i za demokraciju koju

treba iznova izmisliti – demokraciju koja se ne zauzima na vratima poduzeća i pragovima gdje živi i djeluje radnička klasa, i koja se radikalno protivi logici kapitalističkog sustava (bilo da ovaj tvrdi da je “protekcioniistički”, pa tako i protiv “stranaca” ili “liberalni”), koji uništava socijalna prava i okoliš.

Ti su društveni pokreti neodvojivi od socijalne, ekološke, demokratske i feminističke krize, kao i od “krize solidarnosti”. Neodvojivi od socijalne krize jer su se životni i radni uvjeti narodnih klasa kontinuirano pogoršavali posljednjih četrdeset godina, a najviše nakon krize koja je zahvatila kontinent 2008.-2009. godine. Neodvojivi od ekološke krize jer eksponencijalna potrošnja fosilnih goriva koju zahtijeva kapitalizam, i njegova posljedica – uništavanje ekosustava, prijete samom postojanju čovječanstva. Neodvojivi od demokratske krize jer dominantne klase nisu oklijevale s prihvaćanjem metoda dominacije kojima ignoriraju demokratske prilike u sve većem stupnju te su sve represivnije, kao odgovor na izazove s kojima su suočene posljednjih trideset godina. Neodvojivi od feminističke krize jer patrijarhalno ugnjetavanje u svim njegovim oblicima odbacuju milijuni žena i muškaraca. Konačno, neodvojivi od krize solidarnosti zbog toga što zatvaranje granica i izgradnja zidova kao odgovor na milijune migranata koji bježe od rata, siromaštva, ekoloških katastrofa i autoritar-

nih režima širom svijeta, predstavlja isto poricanje samog čovječanstva. Svaka od ovih kriznih situacija vodi masovnom građanskom neposluhu, samorganiziranju i izgradnji alternativa, koje predstavljaju moguća ishodišta demokratskih alternativa u Europi.

U Manifestu su naša razmišljanja i naša odlučnost da djelujemo čvrsto ukorijenjeni u ovim pokretima širom Europe, i nisu ograničena na postojeće granice i institucije: svi navedeni izazovi i prava postali su globalni. U svakoj zemlji i na svakom kontinentu oni poprimaju različite oblike, imaju vlastite specifičnosti i vlastite povijesti. Socijalni napadi artikulirani su s lokalnog prema “globalnom”, ovisno o strategijama multinacionalnih kompanija i njihovih interesnih skupina unutar nacionalnih država te o institucijama globaliziranog kapitalizma, koje se temelje na normama tzv. slobodne trgovine. Upravo je ovu logiku, koja određuje duboko neravnopravna “partnerstva”, EU razvila u zemljama juga i istoka Europe. Europske institucije igraju ključnu ulogu u razvoju, organizaciji i koordinaciji neoliberalnih politika na transnacionalnoj razini. Oni potiču, a ponekad i obvezuju, nacionalne vlade da ubrzaju procese rezanja plaća i mirovina, demontaže zakona koji reguliraju radne odnose i socijalna prava, privatizacije javnih usluga itd. Naravno, neoliberalne politike ne diktiraju samo europ-

ske institucije – države izvan EU-a ih također primjenjuju – ali sporazumi i institucije moćna su poluga za njihovo poticanje i nametanje.

Bez obzira na razne interpretacije prošlih faza “izgradnje Europe”, jasno je da je EU oduvijek bila skup prokapitalističkih institucija, kao i, još od Rimskog ugovora, ogromno tržište za kapital i “slobodnu i poštenu konkurenciju”, zaštićenu od narodne i demokratske intervencije. No, nedavni razvoj događaja intenzivirao je nejednaku i autoritarnu prirodu europskih politika. Posljednje razdoblje obilježeno je znatnim povećanjem ekonomskih i socijalnih nejednakosti unutar svake zemlje, kao i između centra te unutarnje i vanjske periferije (na jugu i istoku) EU-a. Ovo razdoblje karakterizira i pogoršanje ekološke krize, s klimatskim poremećajima i takozvanim “prirodnim” katastrofama uzrokovanim uništavanjem ekosustava, koji su sada vidljivi kao značajan i kontinuiran proces. Ipak, europske institucije radije sistematski čuvaju kapitalizam na štetu čovječanstva.

Odgovor većine vlada na rastuće prosvjedne pokrete nalazi se u povećanju državne represije: u Grčkoj prijete socijalnim i političkim protivnicima; u Francuskoj i Belgiji zakoni o ograničavanju sloboda slijede jedan za drugim, a incidenti policijskog nasilja sve su učestaliji; borci za prava izbjeglica se kriminaliziraju itd. Krajnje desne ksenofobne i au-

toritarne snage ostvarile su značajan napredak i čak sudjelovale u europskim vladama (kao u Italiji) ili su oblikovale političku agendu vlada “ekstremnog centra” (kao u Francuskoj). Europske institucije nikada nisu tako aktivno zaštitile kapitalistička ulaganja, a istovremeno nisu nikada postavile toliko prepreka protiv narodne intervencije ili demokratiskog izbora kao u posljednjih nekoliko godina. U Grčkoj su na izbornu pobjedu SIRIZE u siječnju 2015. odgovorile politikom monetarne asfiksije (isušivanjem državne likvidnosti); zatim su, nakon uspjeha referenduma “NE” u srpnju 2015., iza zatvorenih vrata održali pregovore s istom vladom, baš kako bi neutralizirali volju naroda i, uz sudioništvo grčke vlade, nametnuli treći memorandum o mjerama štednje.

Potpisivanjem sporazuma o migracijskoj politici između EU-a i drugih zemalja, poput sporazuma s Turskom iz travnja 2016. godine, ove su institucije uz nepravdu Dublinskog ugovora i nasilje Frontexa (agencija koja organizira suzbijanje migranata na granicama EU-a) dodali i sistematsko kršenje međunarodnog prava, posebno zakona o azilu, kao i izravno financiranje represivne politike delegirane na te druge zemlje. Vodeći projekti za “reformu” EU-a danas su vojni (povećanje proračuna Euroforce), antidemokratski (automatizam europske kontrole državnih proračuna) i još neoliberalniji (pro-

jekti za opću privatizaciju javnih usluga). Više nego ikad prije, kako je 2015. godine izjavio tadašnji predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker, sa stajališta europskih institucija, “ne može biti demokratskog izbora protiv europskih ugovora”. Suočeni s prokapitalističkom, antidemokratskom i ksenofobnom konstrukcijom kakva je EU, moramo se pitati – što nam je činiti? Što da se radi?

Reforma putem izbora na europskoj razini nije realna opcija. (Vrlo) hipotetička većina za radikalnu lijevu koaliciju u europskom parlamentu ne bi omogućila uvođenje izmjena u najvažnije ugovore ni demokratsku kontrolu Europske komisije i ECB-a, a to su dva glavna ratna stroja neoliberalizma u Europi. U stvarnosti, parlament ne posjeduje potrebne prerogative za takve reforme, a ECB i Europska komisija, kao i Europski sud pravde i razne europske agencije, u potpunosti su neovisni od narodne suverenosti. I istodobni izbori u većini država članica predanih reformi EU-a izgledaju podjednako iluzorno, makar i zbog različite temporalnosti izbornih ciklusa. Europska unija danas predstavlja ne samo avangardu neoliberalizma u svijetu, već i skup institucija koje nije moguće reformirati. To je razlog zbog kojeg ona ljevica usmjerena prema društvenoj transformaciji više ne može biti vjerodostojna i realistična, ako u središtu svoje strategije nema potpuni raskid s ugovorima i instituci-

jama Europske unije. Ali kakve bi oblike taj raskid trebao poprimiti?

Mi već znamo da njega ne mogu činiti pregovori s europskim institucijama, s ciljem postizanja konsenzusa ako se ne drži dominantnija pozicija, što je 2015. godine jasno pokazalo iskustvo prve Sirizine vlade. Također znamo da se politički potresi nužno oslanjaju na masovne društvene mobilizacije. Takve mobilizacije su naglo nedostajale Grčkoj na početku 2015. godine, a mogle su stvoriti uvjete da kampanja za Brexit ode u različitom smjeru od onog nacionalističkog i ksenofobnog koji je nažalost prevladao u Velikoj Britaniji 2016. godine. Drugim riječima, kršenje ugovora i institucija Europske unije nužno će biti konfliktno, demokratsko i internacionalističko. Ovaj Manifest tvrdi da je nužno i moguće istovremeno se suprotstaviti silama i politikama nejednakosti i reakcije (koje napreduju pod krinkom i liberalizma i protekcionizma) na nacionalnoj, europskoj i internacionalnoj razini, oslanjajući se i na inicijativu građana i na organizirane društvene pokrete te na djelovanje narodne vlade posvećene obrani prava za sve. Međutim, još uvijek je potrebno da se “narodna ljevica”, kako se u Europi naziva, uzdigne do potrebne razine, da bi se mogla suočiti s današnjim izazovima. Uzimajući je kao cjelinu, njezinim sastavnim dijelovima do sada očajnički nedostaje jasnoća i hrabrost u odnosu

prema europskim institucijama, zatim radikalnost i ambicioznost u mjerama koje zagovaraju, kao i narodna baza, posebno kao posljedica izoliranosti od društvenih pokreta koji odozdo izazivaju postojeći poredak.

Vrijeme je da na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini započne diskusija o mjerama, ali i o realnim i radikalnim inicijativama koje bi, ako se provedu, zaista omogućile realizaciju društvenih potreba, jamčile temeljna prava muškaraca i žena koji žive u Europi ili koji žele živjeti, poboljšati njihove životne i radne uvjete, osvojiti demokratsku vlast i započeti proces prevladavanja kapitalizma i istovremeno započinjući ekološku tranziciju. Poglavlja ovog Manifesta zamišljena su kao prijedlozi o kojima će se raspravljati – prijedlozi koji proizlaze iz razmišljanja o aktualnom i dugoročnom djelovanju. Namijenjeni su građanima i aktivistima društvene, sindikalne i političke ljevice u različitim državama članicama ili unutar sfere EU-a te su podložne kritičkoj analizi i prijedlozima koje mogu zajednički braniti socijalne snage i lijevi pokreti jednom formirani kao narodna vlada. U ovoj skraćenoj verziji – koja ne zamjenjuje punu verziju – najprije se općenito prikazuje nacrt Manifesta, a zatim sažetak svakog poglavlja, s fokusom na prijedloge podnesene na raspravu i usmjerene na djelovanje.

Prvo poglavlje daje na raspravu načela, strategije i alate potrebne za realizaciju ovih ciljeva i provedbu ovih prijedloga. Cilj je odgovoriti na pitanje što bi narodna vlada trebala poduzeti u svojim prvim danima i mjesecima. Kao i sljedeća poglavlja, ovo poglavlje razlikuje i nabraja neposredne, srednjoročne i dugoročne mjere koje treba poduzeti na nacionalnoj ili međunarodnoj razini. Sljedeća poglavlja sadrže prijedloge za:

- javni dug, unutar kojeg je nužno otkazati onaj nelegitimni, odiozni i neodrživi dio (DRUGO POGLAVLJE);
- banke, koje će trebati podružtveniti kroz fondove javnih bankovnih usluga kako bi služili osnovnim potrebama, a ne akumulaciji profita (TREĆE POGLAVLJE);
- zaposlenost i socijalna prava, koja se moraju razviti i nanovo izumiti radi poboljšanja životnih uvjeta i osiguranja demokratske vlasti nad sredstvima i nad svrhom rada (ČETVRTO POGLAVLJE);
- energetsku i ekološku tranziciju, koja se mora što prije započeti da se zaustavi uništavanje ekosistema, a treba izumiti i nove oblike održivog života (PETO POGLAVLJE);
- feminističke borbe, koje moraju biti u središtu radikalnog demokratskog projekta i

- transverzala prema svim socijalnim i političkim borbama (ŠESTO POGLAVLJE);
- obrazovanje i zdravlje, koji se moraju braniti kao osnovna ljudska prava, razvijati i proširiti na sve javne usluge, kao suprotnost njihovoj trenutačnoj komodifikaciji i degradaciji (SEDMO POGLAVLJE);
 - međunarodnu politiku i migracije, s ciljem da se osiguraju osnovna prava za sve, mir i solidarnost između naroda (OSMO POGLAVLJE).

Kao i u prvom, u Devetom poglavlju predlažu se načela, strategije i alati koji omogućuju postizanje navedenih ciljeva. Deveto poglavlje odgovara na pitanje što učiniti u situaciji neprijateljstava i ograničenja koja će nametnuti europske institucije. Ono znači strategiju neposlušnosti (na svim razinama), sukob (uključujući mjere obrane, ali i napada), rasid (u različitim mogućim oblicima), te ukazuje na nužnost obnove saveza i konstitutivnih procesa s ciljem uspostavljanja demokratskih oblika međunarodne suradnje kao alternativu onima u EU-u. Naša strana mora odbiti kako nerealne projekte institucionalne reforme europskih institucija, koji u konačnoj analizi samo jačaju *status quo*, tako i projekte koji se temelje na povlačenju u okvir nacionalne države, jer u konačnici rezultiraju jačanjem domaćeg kapitala. Narodna lijeva snaga koja ima za

cilj formiranje narodne vlade i poduzimanje procesa hitnih društvenih promjena mora se obavezati na neposlušnost prema institucijama EU-a, prekidajući s njezinim normalnim procesima, braneći se od napada i represalija koje će u tom slučaju doći iz redova europskih institucija i krupnog kapitala, ali i od pokušaja da se blokiraju procesi koje poduzimaju nacionalne institucije koje su vezane uz aktualni poredak, pritom radeći na novim međunarodnim savezima s partnerima unutar i izvan postojeće EU s ciljem stvaranja novih oblika suradnje i solidarnosti.

Narodni suverenitet može se izgraditi jedino suprotstavljanjem sadašnjim oblicima političkih institucija na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini te stvaranjem novih demokratskih institucija kroz organizaciju odozdo. Da bi se to dogodilo, moramo pridobiti ljude za nužnost jasnog političkog raskida s nacionalnim, europskim i međunarodnim institucijama, koji su upravo motor politika protiv kojih se borimo, zatim za konsolidaciju svih karika između mreža, oblika otpora i političkih, socijalnih i sindikalnih pokreta koji dijele ciljeve progresivne i radikalne promjene, posebno radi zadobivanja utjecaja na europskoj razini. Neposredni i hitni zadatak je ojačati i koordinirati postojeće inicijative neposlušnosti, raskida i samorganizacije, ali i pokrenuti nove, sustavno im

dajući međunarodnu dimenziju, osiguravajući da su jasno suprotstavljene institucijama koje služe kapitalu te da rade u korist novih oblika solidarnosti među narodima. Kod ovih prijedloga za neposlušnost i raskida s europskim institucijama ne dolazi u obzir nacionalno rješenje krize i socijalnog revolta. Kao i u prošlim razdobljima, moramo usvojiti internacionalnu strategiju i zagovarati europsku federaciju naroda, kao suprotstavljanje aktualnom tijeku integracije kojim u potpunosti dominiraju interesi krupnog kapitala.

Također trebamo stalno razvijati koordinirane kampanje i akcije na kontinentalnoj razini i šire u područjima duga, ekologije, stambenog pitanja, ponašanja prema migrantima i izbjeglicama, zdravlja, obrazovanja i drugih javnih službi te prava na rad. Borbe moraju voditi zatvaranju nuklearnih elektrana, drastičnom smanjenju upotrebi fosilnih goriva, zabrani porezne evazije i poreznih oaza (utočišta), podružtvljenju banaka, osiguravajućih društava i energetskog sektora, ponovnoj apropiaciji komonsa, obrani i širenju prava žena i LGBTI osoba, promoviranju javnih dobara i usluga, pokretanju izbornih procesa. Danas postaje hitnije nego ikad prije suprotstaviti se sve jačem autoritarizmu vlada i izboriti se za demokraciju u svim područjima društvenog života.

Nema sumnje da će biti prigovora da je ovaj revolucionarni način previše radikaln ili pretežak. Odgovaramo da je bilo koji drugi način slijepa ulica i da je naš put jedini koji omogućuje pokretanje procesa raskida s postojećim poretkom, sada i svugdje gdje je to moguće, kako bi se obnovili lokalni, regionalni, nacionalni i međunarodni prostori, te povrh toga, da bi se obnovio svijet koji je podnošljiv za život, pošten i demokratski.

Prvi koraci narodne vlade

Što bi narodna ljevica trebala učiniti ako dođe u situaciju da formira nacionalnu vladu? U ovom poglavlju predlažemo one zajedničke mjere i inicijative koje bi se trebale provesti u svim slučajevima – i dva zasebna scenarija po pitanju valute, od kojih treba odabrati jedan.

Neposredni potezi:

DO PRVOG DANA preuzimanja dužnosti novoizabrana narodna vlada treba biti spremna donijeti uredbe koje se tiču sljedećih pitanja: osiguranje depozita (do određenog iznosa); kontrola banaka, osiguravajućih društava itd., ali i središnje banke (koju odmah treba staviti pod nadležnost vlade i koju

treba ovlastiti za emisiju novca); moratorij na servisiranje javnog duga; kontrola tokova kapitala; konačno, barem jedna važna mjera (koju potom slijede i druge) za poboljšanje životnih uvjeta većine, na primjer povećanje minimalne plaće i mirovina.

Prioritet mora biti poništenje mjera štednje. Da bi to učinila, narodna vlada trebala bi provesti niz ekonomskih mjera za razvijanje socijalne agende. To posebno znači: zaustaviti provedbu Pakta o stabilnosti i rastu; obustaviti plaćanje javnog duga na temelju moratorija ili revizije javnog duga od strane građana istovremeno selektirajući neplaćanje, štiteći fondove socijalnog osiguranja, mirovinske fondove i male štediške; uspostaviti kontrolu kretanja kapitala radi onemogućavanja bijega kapitala i utaje poreza; uspostaviti kontrolu cijena osnovnih proizvoda i usluga; preuzeti odlučnu kontrolu nad bankarskim sustavom i osiguravajućim društvima; implementirati progresivnu poreznu reformu (s većim porezima na dobit i bogatstvo) s prioritetom na oporezivanju kapitala, velikih poduzeća i vrlo visokih plaća, radi poticanja i podrške nove politike javnih ulaganja; zaštititi radnike u slučaju privremenog smanjenja nacionalnog dohotka i natjerati vladajuće klase da plate za krizu.

Narodna vlada mora pokrenuti opsežan program mjera na području socijalnih prava: povećati minimalnu plaću i mirovine; proširiti univerzalne i

besplatne javne usluge u području zdravstva, obrazovanja, skrbi o djeci i starijim osobama, kolektivnog prijevoza i socijalne stambene politike; stvoriti visokokvalitetna javna radna mjesta u te svrhe, stvoriti radna mjesta kao dio promjene proizvodnog modela i ekološke tranzicije; značajno smanjiti radno vrijeme zakonom te provesti novu progresivnu reformu rada s ciljem da se ograniči moć dioničara i da se uvede više demokracije u svim proizvodnim sferama. Što se tiče strateških sektora ekonomije: potrebno je razviti opsežan program socijalizacije, koji podrazumijeva razvlaštenje kapitalista prioritetno u sektorima financija (bankarstvo i osiguranje), energetike, telekomunikacija i farmaceutske industrije kako bi se te aktivnosti stavile u službu stanovništva. Narodna vlada mora poduzeti konkretne mjere za socijalizaciju cjelokupnog sustava obrazovanja, zdravstva i skrbi preuzimanjem usluge javnog vlasništva koje se trenutačno nalaze u privatnom sektoru (privatne bolnice, privatne škole i sveučilišta itd.).

Budući da te politike podrazumijevaju prekoračenje europskih ugovora i institucija, EU će nužno pokušati spriječiti njihovu provedbu. Kako bi bila u najboljoj poziciji da odgovori na ove neprijateljske reakcije, vlada narodne ljevice mora odmah pokrenuti javne rasprave s drugim vladama i obratiti se ostalim narodima EU-a radi pokretanja međunaro-

dne kampanje za podršku svojim politikama i okupljanja inicijativa za promjene.

Opcije koje treba poduzeti s ciljem postizanja monetarnog suvereniteta:

Ključno pitanje vezano za odgovor na vrlo vjerojatnu neprijateljsku reakciju institucija EU-a jest pitanje monetarnog suvereniteta. U vezi toga trenutno se unutar europske narodne ljevice raspravlja o nekoliko opcija. Mreža ReCommonsEurope u ovoj fazi naglašava dvije, u otvorenom procesu u kojem su sudionici uvjereni da se rasprave moraju nastaviti.

SCENARIJ 1.

Neposredni izlazak iz EMU i stvaranje nove nacionalne valute

Ključni korak na putu narodne vlade bilo bi odbacivanje neoliberalne ekonomske strukture Ekonomske i monetarne unije (EMU), što je sada slučaj. Za narode na periferiji, a posebno za južnu periferiju, napuštanje je EMU-a imperativ. Izlazak iz te željezne zamke način je kako usvojiti politike koje bi mogle povećati ekonomiju, apsorbirati nezaposlenost stvaranjem dobro plaćenih radnih mjesta i smanjiti siromaštvo. Taj izlazak zasigurno nije

jednostavan proces, ali se o njemu već dosta toga zna, pa bi mogao biti proveden bez velikih poremećaja. Za zemlje jezgre pitanje EMU-a znatno je složenije, jer uključuje potpuni raspad monetarne unije i uspostavljanje alternativnih aranžmana. EMU svakako ne bi trebalo zamijeniti nesmetanom konkurencijom na deviznim tržištima. Europi je potreban sustav stabilizirajućih tečajeva zajedno sa sustavom plaćanja među državama, radikalno drukčijima od sustava EMU-a. Izazovu li ga narodne snage, ukidanje EMU-a može biti važan korak protiv neoliberalnog režima EU-a.

SCENARIJ 2.

Alternativna valuta u svrhu raskida s EMU-om

Narodna vlada uspostavila bi monetarno tijelo koje bi moglo odmah emitirati alternativnu valutu, bez obzira na to kakva će biti kasnija odluka – ostati u EMU-u ili se vratiti na nacionalnu valutu. Politička je prednost alternativne valute, čak i ako je u početku samo komplementarna, ta što omogućuje narodnoj vladi da odgovori na nekoliko neposrednih izazova i da se preventivno brani od mjera koje će europske institucije neizbježno poduzeti u odmazdi radi primjene političkih mjera protiv europskih ugovora, bez da se mora riješiti eura odmah nakon izbora. Komplementarna valuta može se koristiti

kao prijelazna valuta te kao amortizer šokova, istovremeno omogućujući državnim vlastima više prostora za manevriranje. Vlada će prihvatiti plaćanje poreza u ovoj valuti, što će ujedno služiti i kao sredstvo plaćanja niza usluga, za povećanje plaća državnih službenika, povećanje mirovina i socijalnih naknada. Ova će nova valuta, barem u početku, imati paritet s eurom. Takva bi komplementarna valuta bila sastavni dio strategije “kratkog spoja” obvezujuće moći EMU-a, te bi tako podržavala politiku raskida s europskim ugovorima, sve s dugoročnim ciljem potpune obnove monetarnog suvereniteta, uključujući i, ako se pokaže nužnim, izlaz iz EMU-a.

Inicijative na međunarodnoj razini:

Izlazak iz EMU-a i, konačno, izlazak iz EU-a, ako se poduzima s ciljem provođenja proradničkih politika (bez obzira na njihovo državljanstvo) protiv kapitala, nije nacionalistički korak, niti bi predstavljao povratak stanju konkurentnih i zaraćenih država Europe. Naprotiv, to će signalizirati pojavu radikalnog internacionalizma koji se temelji na izraženom zahtjevu naroda da se odbace disfunkcionalne i hegemonске strukture EU-a. Ovaj raskid ili izlazak iz EMU-a omogućit će konkretne ekonomske politike koje stvaraju istinske temelje za soli-

darnost u Europi, tako odražavajući novu ravnotežu snaga u korist narodnog tabora i pružajući novi sadržaj narodnog suvereniteta i demokratskih prava, unutar ili izvan postojećih granica. To će voditi novim oblicima međudržavnih saveza u Europi, pa čak i do alternativnog modela nadnacionalnog, demokratskog i solidarnog prostora koji se temelji na suradnji i internacionalizmu naroda, nepovezanog s kapitalističkim razvojem.

Banke

Budući da su novac, štednja, kredit i platni sustav korisni za opći interes, oni moraju reagirati na logiku javnih usluga (pa će onda biti korišteni i upravljani, kao dio javne usluge). Socijalizacija bankarskog sektora (tj. javni monopol na bankarsku djelatnost i upravljanje bankarskim sektorom od strane radnika, zajedno s klijentima, udruženjima i izabranim predstavnicima) nužan je uvjet za promjenu društvenog modela. Takva mjera predstavlja veliku prijetnju za kapitalizam, pa će zato podrška javnosti biti nužan uvjet da se ostvari.

Mjere za neposrednu provedbu:

Da bi imala prostora za manevriranje i da bi mogla ograničiti rizike financijske asfiksije, narodna vlada će, jednom kada dođe na vlast, morati uspostavi-

ti kontrolu nad tokovima kapitala. Također, morat će odmah implementirati novu bankarsku regulativu koja će nametnuti: značajno povećanje adekvatnosti kapitala, koji bi trebao biti veći od 20 posto; prisilu bankama da očiste svoje izvanbilančne obveze; razdvajanje investicijskih od komercijalnih banaka i zabranu kreditnih odnosa između ovih dviju vrsta banaka, kao i zabranu socijalizacije gubitaka, sekuritizacije, visokofrekventnog trgovanja, izvanburzovnih (OTC) financijskih tržišta i bilo kakvu vezu između bankarstva i bankarstva u sjeni, kao i poreznih oaza; zaustavljanje prakse bankarskih tajni; sustavno gonjenje menadžera odgovornih za financijske prekršaje i zločine; utvrđivanje stvarne financijske odgovornosti glavnih dioničara, posebno u slučajevima stečaja; povećanje poreza na banke. Narodna vlada također mora obnoviti kontrolu nad svojom središnjom bankom, da bi zadobila kontrolu i nad monetarnom politikom i uvjetima financiranja.

Prema socijalizaciji privatnog bankarskog sistema:

Unutar narodne ljevice i unutar mreže ReCommonsEurope rasprava se mora nastaviti sve dok se ne postigne jedinstveno stajalište. U ovoj se fazi raspravlja o dvama mogućnostima: ili socijalizirati

dio bankarskog sektora stvaranjem javnog stupa zamišljenog kao odskočnu dasku prema socijalizaciji cijelog sektora (scenarij 1), ili odmah ići na socijalizaciju cjelokupnog bankarskog sustava, uključujući komercijalni (poslovni) sektor i investicijske banke, kao i sektor osiguranja (scenarij 2). Dok nacionalizacija može dovesti do brkanja s preuzimanjem banaka od strane vladajućih elita u okviru kapitalizma, socijalizacija se izričito odnosi na oblik kolektivizacije u kojem radnici donose odluke i vrše kontrolu, zajedno s klijentima, predstavnicima udruga i izabranim predstavnicima. Narodna vlada trebala bi kompenzirati male dioničare (koji ne sudjeluju u odlučivanju), dok bi glavne dioničare mogla isplatiti tek simbolično, jednim eurom, a troškove reorganizacije banke nadoknaditi iz imovine tih dioničara.

SCENARIJ 1: Sektor javnog bankarstva

Ako iza odluke o trenutačnoj socijalizaciji cjelokupnog bankarskog sektora ne stoje sve snage koje čine narodnu vladu, sektor javnog bankarstva bi tada mogao predstavljati kompromisno rješenje i omogućiti ovoj vladi da iskoristi sredstva svoje politike.

U pogledu upravljanja, svaka bi institucija, u okviru tog sektora javnog bankarstva, zadržala svoju autonomiju rada i vlastita upravljačka tijela. Međutim, ove bi institucije djelovale unutar zajedničkog okvira što ga je definiralo nacionalno upravljačko tijelo, koje bi osiguravalo sveukupnu dosljednost. Nacionalno upravljačko tijelo sastojalo bi se od nacionalno i lokalno izabranih predstavnika, čelnika institucija i predstavnika radničkih i građanskih udruženja (uključujući sindikate). Ako bi pak trebalo održati privatni bankarski sustav, nastao bi tripartitni bankarski sustav: sektor javnih financija, uključujući socijalizirane banke i druge javne institucije, koegzistirao bi zajedno s privatnim bankama i kooperativnim sektorom. Predstavnicima službenika u tom slučaju dobili bi pravo na informacije kao i prava veta na projekte koje će financirati banka. Socijalizacija zahtijeva temeljnu reviziju upravnih odbora i reviziju načina na koji se njihovi članovi imenuju.

Za sve banke koje ne pripadaju javnom sektoru, “zakon o bankama” redefinirao bi misije svih banaka, kao i članstvo te postupak imenovanja upravnih odbora, bez obzira na njihov pravni ustroj.

SCENARIJ 2:

Potpuna socijalizacija bankarskog sistema

Potpuna socijalizacija bankarskog sustava znači razvlaštenje glavnih dioničara bez kompenzacije (ili simboličnu kompenzaciju s jednim eurom), dok će mali dioničari biti u potpunosti isplaćeni; odobravanje monopola bankarskih aktivnosti javnom sektoru, uz jednu jedinstvenu iznimku: postojanje malog kooperativnog bankarskog sektora (koji podliježe istim temeljnim pravilima kao i javni sektor); definiranje povelje, uz sudjelovanje građana, koja sadrži zadane ciljeve i zadatke koji se trebaju provoditi, te koja usmjerava javne uštedevine, kredite i ulaganja u prioritete određene demokratskim planiranjem. Socijalizacija bankarskog i osiguravajućeg sektora omogućit će građanima i javnim vlastima da izbjegnu utjecaj financijskih tržišta; zatim da financiraju projekte građana i javnih vlasti; da aktivnost bankarstva usmjere prema općem dobru, sa zadatkom olakšavanja prijelaza s kapitalističke, proizvodno-intenzivne ekonomije u socijalnu, održivu i ekološki prihvatljivu ekonomiju.

Socijalizacijom bankarskog sektora privatne banke će nestati: nakon razvlaštenja, njihovi službenici bit će preusmjereni u javnu bankarsku i osiguravajuću službu, uz jamstva za njihov staž i plaću te poboljšanje uvjeta rada. Lokalne će podružnice

bez ikakvog rizika davati kredite pojedincima, kućanstvima, malim i srednjim poduzećima, privatnim lokalnim subjektima, udruženjima, tijelima lokalne uprave i javnim subjektima. Oni lokalni projekti koji će se financirati, definirat će se demokratski i to uz maksimalno sudjelovanje građana.

NEOVISNO O TOME KOJI JE OD NAVEDENIH DVAJU SCENARIJA ODABRAN, obnova kontrole nad središnjom bankom je neophodna.

Dug

Bilo koja narodna vlada mora osporiti legitimitet državnog duga koji je nastao tako što se spašavalo privatne financijske institucije i akumulirani privatni kapital, kao što mora odbaciti i načelo uravnoteženog proračuna. Takav postupak započinje obustavom isplate duga i provedbom kontrole kapitalnih tokova kako bi se provela revizija, te prakticirale transparentnost i suverenost pomoću kojih će nova vlada razjasniti koji je dug nelegitiman radi odbacivanja ili jednostranog restrukturiranja. S obzirom na vjerojatnost sukoba s kreditorima, vrlo je važno da se takvi procesi izvode uz podršku naroda.

Osporavanje legitimiteta javnog duga

Mora se osporiti legitimitet većeg dijela javnog duga država članica EU-a. Drastično smanjenje iznosa duga nužno je ne samo zbog velikog opterećenja

koje na proračune država nameće isplata kamata, već i zbog toga što politike štednje koje su nadnacionalne institucije nametnule kao zahtjev da vlade ispoštuju plaćanja, općenito imaju katastrofalne posljedice za zemlje dužnike. Narodna vlada koja želi provesti progresivni plan mora odmah zaustaviti provedbu tih politika. Daleko izglednije je da će progresivna politička stranka koja se želi suprotstaviti vjerovnicima i ukinuti mjere štednje, preuzeti vlast usred velikih tržišnih previranja. Tome smo svjedočili 2015. u Grčkoj. U tom je kontekstu neophodna kontrola kapitalnih tokova, kako bi se spriječili masovni odljevi kapitala iz zemlje (kapitalisti koji se boje za svoje uštedene interese ili otvoreno sabotiraju napore progresivne vlade) i da bi se utjecalo na sprečavanje nestabilnosti i kolaps banaka.

Revizija javnog duga kao oruđe jednostranih mjera protiv nelegitimnosti javnog duga

Da bi se zagovaralo jednostrane mjere protiv tereta javnog duga (od obustave isplate do jednostranog restrukturiranja ili odbacivanja duga) i za to steklo narodnu potporu, nužna je revizija duga od strane građana. Dokumente o javnom dugu treba otvoriti javnosti i treba provesti istragu na temelju demokratske kontrole, nakon koje bi se kategoriziralo

dugove koji se ne smiju otplatiti. U načelu, dugove koji se smatraju odioznima, nelegitimnim, nezakonitim ili neodrživim (sukladno definicijama koje je usvojio Grčki odbor za istinu o javnom dugu) ne bi trebalo vraćati.

Vlade narodne ljevice trebale bi dugove koje druge nacije imaju s njihovim državama uključiti u reviziju duga. Po istim principima dug koji se smatra nelegitimnim, ilegalnim, odioznim i/ili neodrživim – mora se otkazati. Kod otkazivanja javnog duga, narodna vlada mora zaštititi male štediške koji su uložili u javne vrijednosnice, zatim one koji primaju plaću te umirovljenike koji su dio svojih doprinosa za socijalno osiguranje (starosna dob, nezaposlenost, bolest ili obiteljski benefiti) uložili u institucije ili upravljačka tijela koja vode iste vrijednosnice.

Smanjenje privatnog duga

Vlada narodne ljevice trebala bi provoditi program oslobađanja od privatnog duga, smanjujući ili otkazujući dugove pojedinaca i obitelji, čiji se iznos značajno povećao kao rezultat neoliberalne ofenzive protiv zapošljavanja, plaća, javnih usluga itd. Ove hitne mjere trebale bi biti popraćene politikama čiji je cilj preokrenuti neoliberalnu ofenzivu.

Rad, zaposlenost i socijalna prava

Radikalna promjena u politici zapošljavanja i socijalnoj politici nužna je kako bi se osigurala poštena zaposlenost, dostojanstven život i ekonomska demokracija za sve.

Građanske inicijative i društveni pokreti

Zahtjevi građanskih i društvenih pokreta sačinjavaju preduvjet za nadilaženje neoliberalne logike. Ove inicijative moraju se usmjeriti posebice na poništenje rezova u području socijalnih prava, na povrat kolektivnih pregovaranja i radničkih prava koja su stradala zadnjih godina; na utvrđivanje referentne razine za minimalnu plaću; na skraćivanje radnog vremena (npr. na 32 sata tjedno); na osiguravanje prava na dom; na pravo ljudi da migriraju, bu-

du dobrodošli i dobiju puno državljanstvo; na rastakanje moći korporacija, posebno transnacionalnih korporacija putem njihove socijalizacije i javne regulacije; na socijalnu, ekološku, demokratsku i feminističku transformaciju ekonomskog modela.

Neposredni koraci narodne vlade

Narodna vlada morat će prvo usvojiti neposredne mjere koje će obnoviti izgubljena prava na polju zapošljavanja i kolektivnog pregovaranja, te povećati moć radničke klase i sindikata; ukinuti rezove nametnute na mirovine te povećati mirovine, kao i olakšice nezaposlenima i druge socijalne olakšice; zajamčiti prava svima koji su prisiljeni migrirati iz ekonomskih, socijalnih ili političkih razloga; protiviti se i otkazati trgovinske sporazume “nove generacije”.

Potom, narodna vlada morat će provesti mjere na ovim poljima: skraćivanje radnog tjedna na 35 sati kao prvi korak prema većem skraćivanju, bez smanjenja plaća; rast minimalne plaće; napuštanje postojećih ograničenja na poboljšanje kolektivnih ugovora postignutih u raznim sektorima i teritorijalnim oblastima; zabrana otkaza radnicima u tvrtkama koje posluju s profitom; ukidanje rodne nejednakosti na poslu putem efikasnog postavljanja principa jednakih plaća za muškarce i žene s jedna-

kim kvalifikacijama; utvrđivanje točnog broja minimalnih sati koji moraju biti isplaćeni na privremenim poslovima; demokratizacija centara rada i veća participacija radnika u donošenju odluka na radnom mjestu; rast socijalne zaštite, uz značajan porast nacionalnog dohotka koji se odvaja za zdravstvo, obrazovanje, socijalne olakšice itd.; kultura demokratskih radnih eksperimenata: kooperativa, samoorganizirane proizvodnje roba i usluga, socijalne i solidarne ekonomije itd.; stvaranje novih socijalnih prava koja olakšavaju život dostojan čovjeka; pristup socijalnom stanovanju, pravo na rad (koje je poželjnije od temeljnog dohotka), prepoznavanje situacija posebne ovisnosti kroz javni, univerzalni i besplatni sustav socijalnog osiguranja; jamčenje raspoloživih i besplatnih mjesta u sistemu javnih jaslica, uvođenje “univerzalne stipendije za izdržavanje” za studente, što bi omogućilo mladim ljudima da financiraju svoje studije bez pritiska s tržišta rada. Navedene mjere u sebi sadrže porast visoke kvalitete zapošljavanja u društveno potrebnim i održivim sektorima.

Srednjoročni potezi narodne vlade

Daljnja ekonomska i socijalna politika narodne vlade treba ići u smjeru raskida s mehanizmima koje nameće logika “politika konvergencije” na europs-

koj razini (fiskalni kriterij, pravila potrošnje itd.) i u smjeru demokratizacije ekonomije: prava radnika da odlučuju o uvjetima i organizaciji njihova rada, kao i o sredstvima i ciljevima njihove aktivnosti mora biti priznato kao demokratsko i socijalno pravo, te zajamčeno zakonima o radu. To uključuje neotuđivo pravo na rad, zajedno s pravom na obrazovanje i dom, te potpuno revidiranje radnog mjesta sa ciljem da ga se transformira u demokratsku instituciju.

Srednjoročne inicijative na međunarodnoj razini

Povrh toga, na internacionalnoj razini, moramo sustavno zagovarati inicijative za socijalnu, demokratsku, ekološku i feminističku transformaciju rada. To znači da se sve političke i socijalne institucije moraju upregnuti u službu promjene načina proizvodnje, raspodjele i potrošnje, premještanjem proizvodnje u društveno i okolišno nužne sektore, te osiguravajući da su radni uvjeti pošteni. Također, moramo zagovarati radikalne promjene globalizacijskih pravila kako bi se prioritet stavio na ljudska, ekonomska, socijalna i kulturna prava. To obuhvaća i raskid s logikom trgovinskih sporazuma, koji su sistem dominacije kapitala i transnacionalnih kompanija.

Vezano uz strateške probleme na europskoj razini, prioritet bi trebali biti transnacionalni štrajkovi, čime bi se kolektivno odupirali moći korporacija iz klasne perspektive; zajedničke europske ili internacionalne kampanje sindikata i društvenih pokreta o ranije navedenim pitanjima; podučavanje o katastrofalnim posljedicama politika Europske unije na zaposlenost, nejednakost i socijalna prava; opozicija, neposluh i borba protiv svih institucija neoliberalnog kapitalizma – uključujući i samu EU – koje spriječavaju implementaciju socijalnih prava radnika i građana.

Ekosocijalizam i energetska tranzicija

Dosljedna predanost ekologiji ne smije biti ograničena na modificiranje generalnog odnosa čovječanstva i prirode, već mora uključivati i zahtjev za socijalnom jednakošću, koji jamči zadovoljenje društvenih potreba i posebice štiti narodne klase: moramo sačuvati okoliš koji održava život (naročito putem smanjenja globalne emisije stakleničkih plinova za 58 posto do 2030., odnosno 100 posto do 2050.), te jamči društvenu pravičnost bez produktivizma. Ukratko, trebamo anti-kapitalistički, ekocijalistički, anti-produktivistički i program odrasta (eng. *de-growth*). U Europi, to podrazumijeva radikalni raskid s pro-kapitalističkom EU i njezinim “klimatskim politikama”, a osobito s licenca-

ma za zagađivanje, zelenim obveznicama i CAT obveznicama, kao i općenito s perspektivom “zelenog kapitalizma” koji Europska komisija pokušava promovirati.

Neposredne građanske inicijative

Promjene koje su nužne kako bi se apostrofirala ekološka kriza bit će moguće samo uz veliku društvenu potporu, temeljenu na stanovništvu koje je dobro informirano, te spremno zagovarati i preuzeti suodgovornost za potrebnu transformaciju. Stoga je nužno ohrabrivati, štiti i razvijati građanske inicijative koje su već orijentirane prema socio-ekološkoj tranziciji (kooperacija javnih servisa, agro-ekološkog uzgoja i potrošnje, recikliranja, ekološke restauracije, industrija u procesu prenamjene itd.). Moramo zagovarati porast svijesti i samorganizirane inicijative koje funkcioniraju kao eksperimentalni laboratoriji koji se u budućnosti mogu reproducirati na višoj razini.

Hitne mjere koje mora
provesti narodna vlada

Kako bi se zajamčio demokratski program u interesu većine, hitno nam treba javno vlasništvo nad energetskim sektorom, što podrazumijeva razvlaš-

tenje privatnih energetske kompanija i njihovu transformaciju u društveni javni energetski sektor. Također, trebamo i građansku kontrolu nad sredstvima i ciljevima proizvodnje u svim sektorima, koju bi trebali provoditi ljudi dovoljni bliski tim strukama i potrebama. Nadalje, treba nam i demokratska kontrola na razini države, nad ključnim segmentima kao što su infrastruktura, ekonomski akteri, financijski mehanizmi, strateško planiranje i pridružena industrija. Ako javni sektor ima zadatak da ispuni funkciju katalizatora tranzicije i da se financira bez pritiska kapitalističkog tržišta, treba mu monetarna autonomija. U tu svrhu, pravila Europske monetarne unije morat će se napustiti i zamijeniti drugim oblicima financijske kooperacije u Europi. Moramo gurati model razvoja koji favorizira lokalnu proizvodnju, umanjuje globalni socio-ekološki utjecaj i generira lokalni prosperitet, čak i bez rasta BDP-a.

Magnituda ekoloških problema zahtijevat će velike socio-ekonomske transformacije u kratkom vremenskom periodu. Stoga će, kao dopunu gore navedenim potezima, vlada morati implementirati specijalne i hitne mehanizme kojima se provodi radikalna promjena očuvanja prirode i bioraznolikosti, a posebno se tiče kontrole nad urbanizacijom i okupacijom zemljišta; pojačavanje legislative i regulacija kako bi se umanjilo zagađenje i izmjene bi-

okemijskih ciklusa; pošumljavanje i razvoj agrosumarstva. Navedene hitne mjere tiču se i energije i klime, posebice putem plana socijalizacije/nacionalizacije sredstava za proizvodnju u energetskom sektoru: infrastrukture, operative, sustava cijena i poreza; energetskog financijskog plana u pogledu određivanja prioriteta i redistribucije bogatstva; razvoja relociranog i socijaliziranog energetskog sektora i transformacije svakog industrijskog sektora na temelju obnovljive energije koja ne zagađuje; zabrane tehnika *frackinga*, zatvaranja svih nuklearnih elektrana i termoelektrana temeljenih na fosilnim gorivima; unaprjeđenja poljoprivrede bez pesticida ili sintetičkih gnojiva.

Konkretni ciljevi narodne vlade

Narodna vlada posvećena ekološkoj održivosti i potpori narodnih klasa mora redefinirati glavne ekonomske sektore. Slijede neke konkretne mjere koje vrijedi razvijati: utvrditi dugoročne ciljeve i strategije, bilo konstitutivne bilo putem razvoja zakonodavstva; stvoriti demokratske mehanizme investiranja i financiranja eko-socijalističke tranzicije (uz socijalizaciju banaka, ali i otkazivanje nelegitimnog, ilegalnog, odioznog i neodrživog dijela vanjskog duga itd.); sačuvati ključni ekološki sistem (tla, podzemne vode, obale i mora) putem jača-

nja javnog vlasništva i/ili zajedničkog upravljanja; odstraniti pravne prepreke agro-ekološkoj proizvodnji sitnih seljaka; razviti slobodne i svima dostupne javne servise, posebno servis javnog prijevoza u urbanim i ruralnim sredinama; poticati život u ruralnim krajevima – istovremenim očuvanjem krajeva koji su još uvijek “drevni” – čime se oslobađaju urbani prostori; povećati samoodrživost gradova; organizirati opsežan plan toplinske izolacije domova kao dio prava svih na dostojan dom; razviti novi model energetske upravljanja i jamčiti kontrolu cijena energije; zabraniti planiranu zastarjelost; implementirati strategiju koja dozvoljava predviđanje mogućih lokalnih ekoloških sukoba i njihovu demokratsku arbitražu kao dio reorganizacije ekonomije.

Inicijative na međunarodnoj razini

Pokušati riješiti socio-ekološke i energetske probleme na nacionalnoj razini je esencijalno, ali i potpuno neizvedivo ako te inicijative nisu u pratnji internacionalne akcije. To se odnosi na modifikaciju europskih regulativa. Javna kontrola prvo zahtjeva da se riješi europskih pravila konkurencije, kao i propisa javne nabave, europskih kriterija stabilnosti, ograničenja javnog deficita i važećih europskih monetarnih restrikcija; potom da uvede restriktivne

klauzule za kompanije i investitore unutar europske strategije bioraznolikosti, posebice javnog zdravlja (smanjenje zagađenosti zraka, zabrana zaštićivačkih i patogenih pesticida itd.); konačno, poništenje multilateralnih sporazuma (Energetska povelja, internacionalni mehanizmi rješavanja sukoba uključeni u sporazume o “slobodnom trgovanju” itd.) i svakog sporazuma koji se kosi s navedenim ciljevima. Potreban je radikalni eko-socijalistički plan u Europi, kao i u ostatku svijeta. Napori da se drastično smanje emisije stakleničkih plinova morat će biti značajniji u zemljama globalnog Sjevera, kako bi se zemljama globalnog Juga zajamčilo pravo na razvoj korištenjem ostataka neobnovljive energije, dok se energetska tranzicija ne osigura na globalnoj razini. Prevladavanje kapitalizma nije samo pitanje jednakosti i demokracije, već i očuvanja i reprodukcije ekosistema kojem ljudska bića pripadaju. U tom pogledu, radikalni raskid s aktualnim europskim sporazumima i institucijama, te njihova zamjena alternativnim oblicima internacionalne kooperacije, apsolutno su nužni uvjeti.

Feminizam

Dosljedna feministička politička pozicija zahtijeva da se odupiremo svim oblicima eksploatacije, seksizma, patrijarhata, te svim oblicima nasilja koji izrabljivane i ranjive pretvaraju u međusobne neprijatelje, dok kapital uspješno nastavlja razdvajati naše zajedničke borbe. Naša snaga leži u borbama i solidarnosti ugnjetavanih: žena, LGBTQI zajednica, manjina, žrtava rasizma, radnika protiv tiranije tržišta i kapitala te protiv EU-a koja nameće štednje.

Narodna vlada mora ujediniti ove borbe i poći dalje od pukih zahtjeva za formalnom jednakošću kako bi izazvala rodnu podjelu rada i rodni karakter društvene reprodukcije, kao i njihovu izoliranost od javne sfere. Moramo socijalizirati zadatke društvene reprodukcije, primjerice putem masovnih investicija u lokalne jaslice, restorane i praonice s ciljem da ih se pretvori u besplatne javne servise.

Na taj način stvaramo preduvjete za integraciju muškaraca i žena u svim ekonomskim sektorima na jednakim osnovama i jednakim plaćama. Stvaramo uvjete za okončanje podređenog ženskog kućanskog rada i podređenog najamnog rada, čime se rodna podjela rada transformira istinski egalitarnim i emancipatornim putem. U tranzicijskom periodu, morat ćemo uvesti kvote kako bismo osigurali da su žene, a posebice migrantice, propisno zastupljene u ekonomskim sferama koje su same izabrale, a pogotovo u javnom sektoru. Naš cilj u javnom sektoru jest stvoriti oblike fleksibilnosti koji ne služe interesima kapitala putem nisko plaćene privatne reprodukcije radne snage u obitelji na teret žene, već služe ženama da odaberu žele li imati djecu, žele li odvojiti vrijeme na njihov odgoj, žele li graditi karijeru, ukratko – da osiguraju ženama pravo na reproduktivno samoodređenje i proširenje njihova potencijala na poslu i u društvu. U tom pogledu, javni, socijalizirani sektor bit će poluga prema širim društvenim promjenama, a naša je namjera surađivati sa slobodarskim pokretima kako bi se društvena reprodukcija preobrazila odozdo preko inicijativa samoorganiziranih pokreta.

Stoga, društveni pokreti moraju razvijati kampanje i vršiti mobilizaciju kako bi se postigla puna jednakost za sve: boriti se protiv svih oblika nasilja i diskriminacije temeljene na spolu, klasi, rasi i do-

bi; zahtijevati dekriminalizaciju prosvjeda i akcija solidarnosti s migrantima i drugim ranjivim skupinama; voditi kampanje i tražiti jednake plaće za jednaki rad, socijalizaciju tereta društvene reprodukcije (investicijama u lokalne jaslice, komunalne restorane i praonice), viši stupanj građanske participacije u političkim odlukama na lokalnoj razini, dostupnost pitke vode i drugih osnovnih sredstava opstanka, reproduktivna prava i pristup reproduktivnoj zdravstvenoj skrbi; boriti se protiv krupnih financija, zaduženosti i politika štednje; voditi kampanje oko pitanja migracija i otvaranja granica; zahtijevati kraj imperijalističkih ratova – uglavnom u režiji NATO saveza – koji uništavaju čitava društva.

Narodna vlada mora usvojiti konkretne mjere kako bi se krupnom kapitalu nametnuli viši porezi, čime se financira masivno proširenje javnog sektora, što uključuje zapošljavanje u područjima koja su povezana s ekološkom tranzicijom; proširenje pune zaposlenosti žena u javnom sektoru; mora ozakoniti postojeće legislative o jednakim plaćama za jednaki rad u javnom sektoru i uvesti kazne za poslodavce iz privatnog sektora koji odbijaju poštovati zakon; povećati broj komunalnih jaslica, restorana i praonica; osigurati da rad u obrazovanju, zdravstvu i sektoru skrbi nije feminiziran, već da postoji jednaki omjer muškaraca i žena; suzbijati

diskriminaciju prema ženama koje se vraćaju na posao nakon rođenja ili skrbi o djetetu; uvesti i unaprijediti zakone koji brane građanska prava i prava zapošljavanja osobama LGBTIQ+ populacije; uvesti zakonske kvote koje omogućavaju migrantskoj populaciji da pronade jednako plaćeni rad u javnom sektoru; dopuniti zakonsku jednakost putem javnih kampanja i pružanja materijalne potpore zajednicama i pokretima koji se bore protiv rasizma, rodnog ugnjetavanja i diskriminacije; reformirati postojeće zakonodavstvo putem podrške žrtvama seksualnog i obiteljskog nasilja, uključujući i djecu; podržavati zakonodavstvo uz javne kampanje i materijalnu potporu ženama koje se odupiru nasilju i pokretima mladih koji artikuliraju svoje zahtjeve; povećati građansku participaciju u pitanjima koja se tiču njihovih svakodnevnih života putem uvođenja mehanizama samoupravljanja u sve radne jedinice javnog sektora i samoupravnih mehanizama u zajednicama.

Feminizam za koji se mi borimo nije feminizam tanke manjine korporativnih i bankarskih direktorica na trošak radnica, migranata i svih drugih ranjivih skupina. Mi se borimo za feminizam koji se odupire politici koja uzrokuje smrt tisuća žena, te eksploataciju njih stotina tisuća. Naša borba utemeljena je na svijesti da je neprijatelj kapital, a neprijatelj je uvijek kod kuće.

Zdravstvo i obrazovanje

Od izbivanja financijske krize 2008., diljem svijeta i u Europi provedene su mjere štednje putem kojih su opljačkani socijalni fondovi, nametnute stroge fiskalne discipline i uvedeni dodatni rezovi u sisteme u koje se ionako sve manje investiralo – obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb – čime se vodi rat protiv onih koji zarađuju malo ili ništa. Mi to želimo promijeniti. Borba oko obrazovanja, zdravstva i skrbi, te pravo na dostojno stanovanje, dio je naše borbe za emancipacijom i bitnim poboljšanjem naših životnih uvjeta.

Naši prijedlozi usmjereni su prema pokretima i političkim snagama koje bi mogle preuzeti vlast. Vjerujemo da je borba za besplatno i javno dostupno zdravstvo i obrazovanje jedina održiva alternativa.

Neposredni prijedlozi društvenim pokretima

Prioritet bi trebalo dati kampanjama za dostupno stanovanje te besplatno i javno dostupno zdravstvo, obrazovanje i usluge skrbi s jedne, odnosno kampanjama za socijalizaciju farmaceutske industrije i pristup farmaceutskim proizvodima preko sistema javnog zdravstva s druge strane; uključujući i kampanje za jednake plaće i rast plaća, dostojanstven posao i životne uvjete. Moramo zahtijevati hitno zaustavljanje daljnje liberalizacije, privatizacije i komodifikacije svih sektora koji trebaju biti jednako dostupni svima, bez obzira na klasu kojoj pripadaju; promovirati građansku reviziju ugovorenih javno-privatnih partnerstava (JPP) i dugova ugovorenih putem JPP-a; pobijati nelegitimne dugove ugovorene putem JPP-a i tražiti hitni moratorij na sve daljnje ugovore JPP-a; zaustaviti daljnja investiranja javnog novca u privatne škole i bolnice; inicirati socijalizaciju obrazovanja, zdravstva i sistema skrbi; voditi kampanju za mogućnost porodiljnog dopusta od 12 mjeseci; zahtijevati jednaki pristup besplatnom, javno financiranom i subencioniranom obrazovanju, od ranog djetinjstva do fakulteta; voditi kampanju za besplatni obrok za svako dijete u javno financiranim institucijama; zahtijevati kvalitetu, ne kvantitetu: ljudska bića nisu puke brojke.

Neposredni prijedlozi koje bi trebale usvojiti narodne vlade

Umjesto povećanja investicija u vojsku i obranu, narodna vlada trebala bi investirati u obrazovanje, stanovanje, zdravstvo i usluge skrbi kako bi svi građani od toga imali koristi. Trebala bi i vratiti dignitet, te podići plaće svim radnicima uključeni-
ma u procese obrazovanja, zdravstva i skrbi; okončati sve buduće projekte JPP-a povezane s javnim servisima; dovesti u pitanje dugove ugovorene raznim oblicima JPP-a; definirati stanovanje kao temeljnu upotrebnu vrijednost (prije nego razmjensku vrijednost); ulagati u javno obrazovanje, zdravstvo i skrb, umjesto promoviranja privatnih interesa baziranih na ideologiji izbora; zaustaviti bilo kakva daljnja javna ulaganja u privatne škole, bolnice i druge slične privatne institucije; osigurati da sva djeca koja su isključena iz obrazovnog sustava radi poteškoća u razvoju, siromaštva i drugih oblika diskriminacije budu uključena u obrazovni sustav, te osigurati odgovarajuća sredstva za olakšanje njihova napredovanja; osigurati specijaliziranu obrazovnu pomoć djeci s posebnim potrebama; stati na kraj imovinskoj i rasnoj segregaciji u zdravstvu, skrbi i obrazovanju; ulagati u kvalitetu umjesto određivanja količine i uvođenja daljnjih testova s mjernim obilježjima; smanjiti broj djece

po razredu; smanjiti pritisak na javne institucije ulaganjem u javne poslove kako bi se osigurao dovoljan broj učitelja, doktora, medicinskih sestara i radnika u skrbi, čime se održava visoka kvaliteta i standard.

Srednjoročni program narodne vlade

Narodna vlada mora socijalizirati sustave zdravstva, skrbi i obrazovanja, na način da se u javnu domenu vrate servisi koji su danas u vlasništvu privatnog sektora. Trebala bi promovirati stvaranje kolektivno vođenog javnog stambenog fonda; izvlastiti fondove za nekretnine ukoliko njihovi stambeni fondovi nemaju socijalnu funkciju ili nisu unutar dosega većine stanovništva. Također bi trebala pomagati u uvođenju samoupravljanja u institucije zdravstva, skrbi i obrazovanja od strane stručnjaka u tim sektorima, uz sudjelovanje korisnika socijalnih servisa i građana, kao i lokalnih vijećnika; favorizirati direktnu uključenost građana u donošenje odluka oko zdravstva i obrazovanja putem njihova prava na sudjelovanje u bitnim samoupravnim vijećima; učiniti dostupnim potpuno besplatno i univerzalno liječenje, skrb i obrazovanje; osigurati potpuno besplatno visoko obrazovanje i potpore za uzdržavanje svim studentima; raditi na međunarodnoj suradnji u javnim istraživa-

njima, posebice u sustavu zdravstva kako bi se na-
dišla fragmentiranost, monopolizacija, šteta i ma-
sovni troškovi koje nameću privatne veledrogerije;
organizirati sistem redistribucije bogatstva od naj-
bogatijih prema najsiromašnijim zemljama, ci-
ljajući posebice na sektore zdravstva, skrbi i obra-
zovanja; osigurati državljanstvo i jednaka prava za-
pošljavanja svim radnicima, bez obzira na nacio-
nalnost, koji se zapošljavaju u novosocijalizira-
nom, javnom sektoru. Imati, održavati i jačati
dostupno stanovanje, te besplatne, javno financira-
ne i subvencionirane sektore obrazovanja, zdra-
vstva i skrbi nije moguće unutar okvira Europske
unije i eura.

Bez odupiranja mjerama štednje i dužničkoj
ekonomiji šanse ne postoje. Ovo poglavlje bavilo se
zdravstvom, obrazovanjem i stambenim pitanjem,
ali treba se baviti i podjednako važnim pitanjima
vezanim uz javni servis, kao što je javni prijevoz, te
drugim pitanjima koja se tiču zahtjeva i potreba lo-
kalnih zajednica.

Međunarodni odnosi

Moramo se istovremeno suprotstavljati nejednakostima između zemalja jezgre i periferije unutar Europske unije, te politici “tvrđave Europe” koja je odgovorna za smrt tisuća migranata, posebno na Sredozemlju, i neokolonijalizmu glavnih europskih sila u ostatku svijeta.

Neposredne građanske inicijative
koje se trebaju pokrenuti na nacionalnom
i međunarodnom nivou, posebno putem
društvenih pokreta

Narodna ljevica u Europi mora sudjelovati u postojećim društvenim pokretima koji izazivaju antimigracijske politike tvrđave Europe i dalje ih razvijati, poput onih pokreta koji organiziraju smještaj

migranata, pomažu im da pređu granice, denunciraju zatočeničke centre za migrante, organiziraju masovne demonstracije u korist otvorenih granica i dostojanstvenog prihvaćanja migranata. Također, narodna vlada mora uspostaviti veze sa skupinama i pojedincima koji su uključeni u politike emancipacije izvan Europe.

Moramo se angažirati i proširiti revizije europskih kredita trećim stranama radi poništavanja nelegitimnih i odioznih dugova koje potražuju EU i njezine države-članice od trećih zemalja. Dalje, moramo osporiti i sporazume slobodne trgovine koje potpisuju sa zemljama u razvoju kao i ostale ekonomske politike koje zapravo produbljuju zavisnost pokorenih nacija. Također se moramo aktivno uključiti u kampanju “Bojkot, dezinvestiranje, sankcije” (BDS) protiv kolonijalizma doseljenika izraelske države. Ljevičarske grupe i društveni pokreti u Europi moraju se suprotstaviti imperijalističkim i kontrarevolucionarnim ratovima gdje god da se zbivaju, te aktivno osuditi suradnju vlastitih i trenutnih vlada te režima koji su uključeni u kršenja ljudskih prava.

Prvi koraci narodne vlade na nacionalnom nivou

Kako bi nagovijestila radikalni prekid u odnosu prema međunarodnim politikama, narodna vlada države-članice NATO-a napustit će tu organizaciju i raskinuti svu suradnju s njom. Raspustit će vojno zapovjedništvo koje je najuže povezano s kapitalističkom državom i klasom, a vojska će se reorganizirati pod demokratskom kontrolom. Ako je država uključena u ratove u inozemstvu (npr. Mali), započet će postupak povlačenja, a zamijenit će ga humanitarnom podrškom pod demokratskim nadzorom ljudi koji tu podršku primaju. Narodna će vlada socijalizirati vojnu industriju i uvesti moratorij na proizvodnju i prodaju oružja u inozemstvu. Obvezat će se na doprinos globalnom razoružanju i razmontirati vlastito nuklearno oružje, ako ga ima.

Narodna vlada treba otvoriti svoje granice, organizirati siguran pristup svom teritoriju za migrante (posebice morskim putem) te osigurati slobodu kretanja i naseljavanja za sve. Treba ukinuti i centre za pritvaranje migranata. Trebalo bi osigurati i jednaka prava, uključujući slobodan pristup zdravstvenoj skrbi i javnom obrazovanju, kao i pristup dostojnom stanovanju. Svatko tko se naseli unutar jurisdikcije narodne vlade trebao bi dobiti sva građanska prava, uključujući pravo glasa na svim

razinama jurisdikcije. Treba otkazati svako financijsko sudjelovanje u europskim zajedničkim proračunima za graničnu kontrolu (npr. Frontex). Ako država posjeduje vojnu mornaricu, treba je razoružati, staviti pod demokratsku kontrolu i koristiti za humanitarne akcije (npr. u Sredozemnom moru).

Popularna vlada uvest će moratorij na naknade na vlastite kredite dok se ne budu znali nalazi građanske revizije duga. Svi krediti podjarmljenih država izvana i iznutra (npr. Grčka) EU-a bit će poništeni. Svi nelegitimni i odiozni krediti bit će otkazani. Popularna vlada prekinut će s financijskim sudjelovanjem u međunarodnim financijskim institucijama koje pridonose pokoravanju ovisnih zemalja, poput MMF-a i Svjetske banke. Neće prihvaćati pravila WTO-a, te će istupiti iz bilo kakvih sporazuma o slobodnoj trgovini čiji je ugovor nepovoljan za manje razvijene zemlje, i umjesto toga predložiti će poštenu trgovinu tim zemljama. Nametnut će kaznene sankcije korporacijama koje djeluju u njezinoj jurisdikciji, a krše domaće i međunarodne zakone u inozemstvu. Zabraniti će transakcije s poreznim utočištima i poduzeti sankcije protiv njih. Besplatno će prenositi korisne tehnologije pokorenim narodima.

Narodna vlada prepoznat će destruktivnu ulogu kolonizacije, uključujući ropstva, kolonijalne ratove, ratove istrebljenja i kolonijalna masovna

ubojstva; također, pokrenut će postupak za utvrđivanje novčanih kompenzacija koje će isplatiti svojim bivšim kolonijama, ako ih ima, te im vratiti kulturna dobra koja im je ukrala. S ciljem razbijanja njihove izolacije, narodna će vlada poduzimati sankcije protiv režima koji krše međunarodno pravo i osnovna ljudska prava, istovremeno obraćajući pažnju da ne ugrozi stanovništvo tih zemalja. Aktivno će podržavati potlačene nacije i etničke zajednice (npr. Palestince, Kurde, Saharce, Rohindže) putem humanitarne i diplomatske pomoći. Pomagat će stanovništvu čiji je život izravno ugrožen, uključujući i mjere za sprečavanje zločinačkih režima da izvrše masovne zločine.

Srednjoročni koraci narodne vlade i socijalnih pokreta

Narodna vlada morat će probiti izolaciju masovnim mobilizacijama protiv kontrarevolucionarnih prijetnji kako iznutra tako izvana. Učinit će javnima stalne ucjene i prijetnje kojima se koriste prokapitalističke vlade unutar multilateralnih institucija i pregovora. Da bi razbila svoju izolaciju, narodna vlada morat će uspostaviti i nove bilateralne i multilateralne suradnje s prokapitalističkim vladama u inozemstvu. Međutim, to će uraditi tako da pritom jasno razlikuje taktičke diplomatske poteze (koji bi

mogli biti motiv takve suradnje) od strateških političkih saveza (koji se s prokapitalističkim vladama ne bi sklapali), i da bude pod strogom demokratskom kontrolom stanovništva.

Srednjoročni koraci na međunarodnom nivou

Narodne vlade morat će uspostaviti zajedničku finansijsku instituciju koja se temelji na solidarnosti, nudeći beskamratne zajmove ovisnim zemljama izvan i unutar EU-a. Uspostavit će i novu suradnju na ekonomskom, socijalnom i ekološkom polju, primjenjujući iste zakone (npr. na području radničkih prava, socijalnog osiguranja, stambenih politika) na temelju najviših postojećih standarda unutar participirajuće skupine zemalja. Narodne vlade usvojit će i pravno obvezujući ugovor da bi primorale transnacionalne kompanije da poštuju međunarodno pravo te će zajedno djelovati na međunarodnoj razini radi promicanja društvenih promjena i ekološke tranzicije. Uspostavit će dovoljno jak odnos snaga za stupanje u značajne pregovore s tlačiteljskim silama za rješavanje nacionalnih pitanja (npr. Palestine, Zapadne Sahare, Kurdistan) i dugotrajnih građanskih ratova (npr. Sirija).

Društvene borbe, politički sukobi i izborni procesi

Europske institucije (EU-a i eurozone) strukturno su neoliberalne, nedemokratske i nejednake. One predstavljaju prepreku zadovoljenju narodnih potreba, zahtjeva i prava narodnih klasa u svakoj zemlji, kao i prepreku solidarnosti i jednakosti među stanovništvom država članica. Protiveći se logici konkurencije, te imajući na umu perspektivu ekološke tranzicije, europska razina borbe i izgradnja alternativa posebno je važna. Želimo Europu pretvoriti u naš zajednički dom, ali to je nemoguće u okviru postojećih europskih institucija. Naš scenarij stoga predlaže da se oslanjamo na postojeće društvene borbe na lokalnom, nacionalnom i transnacionalnom nivou, kako bismo se oglušili, suoči-

li i raskinuli s nedemokratskim i kapitalističkim europskim institucijama. A sve zato da bismo ih zamijenili novim formama narodne suradnje i demokratskim institucijama u Europi.

Glavna načela scenarija “pobune” za zajedničku Europu

1. Odmah moramo provesti naše alternativne društvene, ekološke i političke ciljeve kroz postojeane platforme koje su usmjerene na suradnju i koordinaciju, te pokrete građanskog neposluha: na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. U kontekstu specifičnih problema (na primjer, duga, migracijskih politika, ekološke tranzicije, neokolonijalnih sporazuma s globalnim Jugom uključujući i “Istočnu Europu” itd.), nekoliko političkih aktera ne bi trebalo poštovati ugovore, diktate i odluke EU-a. Trebali bi javno dati do znanja da to čine zajedno kako bi provodili alternativne politike i potom uspostavili novu institucionalnu i dugoročnu suradnju (koja se odnosi na sva ili samo na određena pitanja). Takvi se postupci neposlušnosti mogu temeljiti na postojećim borbama i na konkretnim kampanjama (na svim područjima poput radničkih prava, monetarnih politika, antirasizma itd.) koje će što je češće moguće de-

monstrirati moguću efikasnost implementiranja demokratskih, ekoloških i socijalnih ciljeva na europskom nivou, a protivno postojećim ugovorima i neoliberalnim politikama. Ako je politički akter izoliran, on još uvijek može delegitimirati postojeće politike i institucije, odbijati poslušnost tako što provodi alternativna rješenja te otvoreno i javno nudi nove oblike narodne suradnje i samoorganizacije na svim mogućim razinama.

2. Postojeće borbe na nacionalnoj razini moraju isticati vezu između politika nacionalnih vladajućih klasa i dominantne europske ideologije, političke ekonomije i institucija. Da bi prekinule hegemoniju kapitala, narodna savjetovanja i mobilizacije trebaju se usredotočiti na konkretne ciljeve i programe koji se moraju usmjeriti protiv vladajućih klasa i institucija EU-a. Sukob se također sastoji u provedbi obrambenih alata protiv kontraprijetnji i napada EU-a, kao i u političkim ofenzivnim inicijativama za destabilizaciju neoliberalnog bloka te stvaranja legitimacijske krize u funkcioniranju europskih institucija. Provedbu takvih alata politički čimbenik mora što prije poduzeti i to jednostranim mjerama poput: obustave isplate duga tijekom revizije; programa javnih politika koji stvara ra-

dna mjesta na temelju specifičnog poreza; kontrole kapitalnih tokova; ili određenih socijalizacija i/ili nacionalizacija povezanih uz konkretne borbe i zahtjeve. Ako je politički subjekt izoliran, i dalje bi trebao primjenjivati takve alate s m te putem pozivanja na narodne mobilizacije u cijeloj Europi (a ne samo unutar vlastitog zemljopisnog područja). Također bi trebao pozvati ostale aktere da daju svoj doprinos delegitimizaciji procesa i tako dovedu do političke krize europskih institucija.

3. Takvi obrambeni alati i ofenzivne političke inicijative nužno usmjeravaju narodne vlade na nacionalnoj razini prema raskidu s europskim ugovorima i institucijama. Sve mjere koje je poduzela narodna vlada, a koje su prethodno opisane u Manifestu, zahtijevaju raskid, barem na nacionalnoj razini, s postojećim dominantnim europskim politikama i pravilima. Moramo jasno pokazati da se ono što branimo ne temelji na “nacionalnom interesu”, nego na političkim, socijalnim, okolišnim i demokratskim razlozima – koji se tiču svih ljudi unutar i izvan ovakve EU. Zagovaramo apsolutnu nužnost demokratski kontroliranog monetarnog sustava i valute, dakle i nužnost socijalizacije banaka te kontrole kapitalnih tokova. Ove mjere su u sukobu s Eu-

ropskom monetarnom unijom i ugovorima Europske unije. Narodna vlada može odlučiti da izađe iz EMU-a i/ili iz EU-a (na primjer, da pritom iskoristi članak 50.) ili prihvati izazov da bude izbačena iz EMU-a ili EU-a.

4. Konstitutivni procesi moraju se inicirati na svim mogućim razinama kako bi se izgradile alternative, ciljajući na razvijanje nove političke suradnje u Europi koja se temelji na zajedničkoj platformi protiv europskih i lokalnih vladajućih klasa i njihovih institucija, ali i protiv ksenofobnih tendencija, a sve u korist socijalnih prava radnika i svih podređenih klasa, te u korist zaštite okoliša. Scenarij se ne može u potpunosti predvidjeti, ali je, na primjer, moguće da savez udruga, pobunjeničkih gradova, regija ili država pokrene “pobunjenički konstitutivni proces” (koji cilja na globalne ili pak specifične funkcionalne prerogative), otvoren čak i za političke prostore koji u tom procesu neposluha nisu otpočetak. Ti konstitutivni procesi, u različitim oblicima ovisno o situacijama i razinama (od općinskih foruma i mreža do konstitutivnih skupština na nacionalnoj ili europskoj razini povezanih s međunarodnim platformama), moraju se inicirati da bi se stvorila nova suradnja, da bi se usmjerio proces rušenja susjednih poli-

tičkih aktera koji to još nisu preuzeli na sebe, da bi se demontirala tvrđava Europe i, konačno, da bi se stvorile alternativne institucije na europskim i međunarodnim razinama. Ako je politički akter izoliran, tada bi on trebao pokrenuti taj “postupak pobunjeničkih konstitucija” na svojem teritoriju i/ili funkciji te pozvati druge aktere da se pridruže procesu.

PRIJEDLOZI: neposredne inicijative

Svako od prethodnih načela zahtijeva neke neposredne inicijative. Glavni se zahtjevi tiču kolektivnog dizajniranja i narodnog prisvajanja konkretnih alata potrebnih za neposluš, suprotstavljanje i pokretanje konstitutivnih procesa kao i okupljanja društvenih i političkih snaga koje njima mogu upravljati. Konkretno, za 2019. godinu predlažemo svim progresivnim snagama (sindikatom, političkim organizacijama, udrugama, aktivističkim kolektivima) koji dijele slične ciljeve, sljedeće: zajednički ojačati kritiku kapitalističkih i nedemokratskih europskih institucija i zajednički navesti svoje prijedloge s ciljem raskida s hegemonijom tih institucija i rekonstruiranja novih oblika narodne suradnje; ažurirati, dijeliti i popularizirati konvergentne tekstove, poput *Altersummits' Manifesta* i

ReCommonsEurope – ovog Manifesta; potaknuti razvoj svih značajnih inicijativa na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini u korist “pobunjeničkih konstitutivnih procesa”, poput onih koje razvijaju neki aktivisti “Žutih prsluka” u Francuskoj; iskoristiti europske izbore za pokretanje kampanja i započinjanje narodnih rasprava o ovom scenariju i njegovim implikacijama, za informiranje o postojećim inicijativama i alternativnim prostorima koji mogu igrati ulogu u ovom scenariju, i oko njega okupiti socijalne i političke snage.